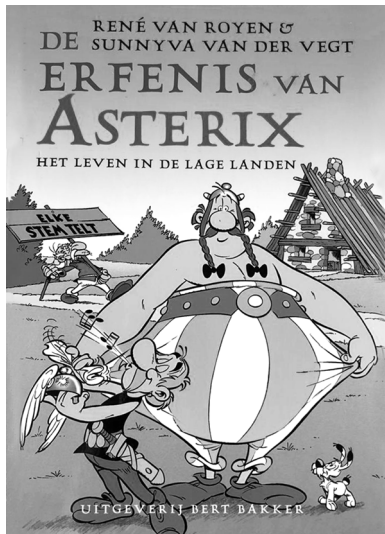

Opgave 1 Asterix en Obelix

De kleine, slimme Asterix en de grote, sterke Obelix zijn de helden uit de stripreeks *Asterix en Obelix*. Deze strips spelen in de tijd dat een groot gedeelte van West-Europa wordt overheerst door de Romeinen. Het fictieve dorpje van Asterix en Obelix houdt dapper stand tegen de Romeinse overheersing. De bewoners hebben hun eigen democratische organisatie.

Belangrijke beslissingen in het algemeen belang van de dorpsbewoners worden gezamenlijk genomen op een vergadering waar iedereen zijn zegje kan doen. Op basis van alle meningen zoeken de dorpsbewoners

naar consensus en nemen ze gezamenlijk een besluit dat geldt als wet voor iedereen.

Volgens Jean-Jacques Rousseau is het vaststellen van de algemene wil de juiste manier om vrijheid en gelijkheid met elkaar te verzoenen.

- 1p 1 Leg uit dat bij het vaststellen van de algemene wil in het dorp van Asterix vrijheid en gelijkheid met elkaar worden verzoend.

In een van de verhalen moet een besluit worden genomen over het openen van nieuwe winkels. Er zijn namelijk plotseling veel Romeinen die in het dorp boodschappen komen doen. Tijdens een vergadering blijken alle dorpsbewoners het in het algemeen belang te vinden om nieuwe winkels te mogen openen, zodat ze geld kunnen verdienen aan de Romeinen.

Rousseaus directe democratie gaat uit van uniformiteit.

- 1p 2 Leg met de vergadering over het openen van nieuwe winkels uit wat Rousseau bedoelt met 'uniformiteit'.

Naarmate er meer winkels in het dorp worden geopend, neemt de onrust toe. Veel bewoners zijn namelijk tegen het openen van viswinkels. Er wordt een nieuwe vergadering gehouden over de situatie. De redenering van veel dorpsbewoners luidt: 'Viswinkels stinken en als er naast mijn winkel een nieuwe viswinkel komt, dan lopen mijn klanten weg en verdien ik niks.' Iedereen roept door elkaar en de gemoederen lopen hoog op over de vraag of het mogen openen van nieuwe winkels ook betekent dat je een stinkende viswinkel mag beginnen.

In Robert Dahls analyse van Plato ontbreekt het gewone mensen aan drie deugden of vermogens.

- 2p 3 Beargumenteer voor **twee** van deze vermogens of gewone mensen die volgens jou hebben. Gebruik bij **beide** vermogens het voorbeeld van het openen van nieuwe viswinkels.

Stel, na hevige discussie komt de vergadering tot het gezamenlijke besluit dat het openen van alle soorten winkels is toegestaan, behalve het openen van een viswinkel. De reden is dat dit in de toekomst tot de minste irritatie zal leiden.

Volgens John Stuart Mill neemt de rationaliteit van beslissingen toe door de vrijheid van meningsuiting.

4p **4** Leg deze opvatting van Mill uit met:

- zijn kritiek op een regering van experts, en
- zijn opvatting over ongelijk stemrecht.

Geef vervolgens een argument **voor** Mills opvatting dat de rationaliteit van beslissingen toeneemt door vrijheid van meningsuiting. Gebruik daarbij:

- het voorbeeld van de vergadering over de viswinkels, en
- het begrippenpaar 'gevoel en verstand'.

Asterix en Obelix zijn Galliërs, oorspronkelijke bewoners van West-Europa.

In het boek *De erfenis van Asterix* beschrijven twee docenten van de Universiteit van Amsterdam de gewoonten en gebruiken van de Galliërs. Over de democratie van de Galliërs schrijven zij:

tekst 1

Organiseren is een zaak van iedereen en van geheimzinnigheid of afspraken achter de schermen houdt niemand.

bron: René van Royen en Sunnyva van der Vegt, De erfenis van Asterix, 2003

Ga uit van de volgende definitie van democratie: 'een staatsvorm waarin organiseren een zaak is van iedereen'.

2p **5** Geef bij deze definitie van democratie een vooronderstelling.

Beargumenteer vervolgens of volgens jou de stelling 'van geheimzinnigheid of afspraken achter de schermen houdt niemand' een implicatie is van deze definitie.

Een andere kwestie die de schrijvers van *De erfenis van Asterix* belichten is die van culturele diversiteit. In de strips dragen de Galliërs broeken en de Romeinen toga's, een soort lange jurken. Dit was ook in werkelijkheid zo. Galliërs en Romeinen leefden op steeds meer plekken samen in het Romeinse Rijk. Zo reisden Galliërs bijvoorbeeld naar Rome, waar ze dan in hun broeken probeerden om werk te vinden tussen de Romeinen in toga's. Niet alle Romeinen waren hiervan gediend en de Romeinse machthebbers namen wetten aan die het dragen van broeken in de straten van Rome verboden.

Het Romeinse Rijk was in die tijd geen democratie maar een keizerrijk waarin de keizer de macht had.

- 2p 6 Geef een argument **voor** de opvatting dat er in een democratie meer ruimte is voor culturele diversiteit dan in een keizerrijk. Gebruik daarbij:
- de begrippen 'eenheid' en 'verscheidenheid', en
 - het voorbeeld van de wet over broeken dragen.